

Bc. Viktor Pípal: Reflexe Jidáše Iškariotského a Jidášova evangelia nejen v Adversus haereses Ireneae z Lyonu: Kainité a ti druzí. Magisterská práce, UK HTF Praha 2020, počítačový otisk, 80 str.

Oponentský posudek vypracoval: **Prof. Dr. Jan B. Lášek**

Pan kandidát se odvázně pustil do látky, která byla po léta považována za probádanou. Informace, které uvádí Irenej z Lyonu o raně křesťanských herezích jsou totiž zcela unikátní a nebylo možno je konfrontovat s jinými zprávami o daném tématu, neboť nic takového nebylo k dispozici.

Situace ve výzkumu gnóze a raně-křesťanských sekt se změnila po významných rukopisných nálezích 20. století – byly nalezeny rukopisy z Nag Hammadí a také Jidášovo evangelium. Kandidát má zcela jistě pravdu v tom, že pro bádání o gnózi, a zejména o gnózi křesťanské, dostalo nový rozměr.

Není mým úkolem přetlumočit obsah jeho práce, ale kriticky zhodnotit jeho výkon. Rád jsem se této funkce ujal. Autor představuje nejprve gnózi obecně a v historickém kontextu, pak Ireneae a jeho dílo. U něho se soustřeďuje zejména na vše, co souvisí s gnostickými herezemi. Jeho tématem jsou kainité a dále Jidáš v díle Ireneově. Při té příležitosti analyzuje Ireneovo myšlení a správně u něho konstatuje absenci hermetické gnóze. Velkou pozornost věnuje pan kandidát možné souvislosti Jidášova evangelia a rukopisů z Nag Hammadí a pokouší se představit mezinárodní bádání, které bylo prezentováno na vědecké konferenci v Houstonu v r. 2008. Korektně uvádí názory jednotlivých badatelů. Správně pochopil ze závěru uvedené konference, že „EvJud odmítá ideu spásy raně křesťanské církve a liturgickou praxi křtu i eucharistie“ (str. 52). Některá autorova tvrzení nejsou příliš šťastná: „Pokud se badatel dokáže vzdát emocí, čehož by na rozdíl od věřícího křesťana měl být schopen, pak se lze na události Ježíšova zatčení dívat s chladnou hlavou a prostě je jen analyzovat“ (str. 65). Proti tomu odporuji: víra nejsou emoce, ale postoj a věřící křesťan může být badatel a opačně. Sentenci, a že Ježíš hlásal Boží království a místo toho přišla církev, neřekl první Ebeling, ale Harnack (str. 66). Dost divně zní i na samém závěru tvrzení, že myšlenkový proud gnóze „v ideologickém boji podlehl rodící se církvi“ (str. 68). Abychom však byli naprosto objektivní, musíme konstatovat, že jinak je autor naprosto korektní a zachovává přísně odborný styl. Religionisticky je práce velmi solidní. Solidní je i ve vztahu ke klasickému pojetí křesťanské víry. Jako teolog souhlasím s tím, že gnóze obohatila vznikající teologii a snažila se jí klást otázky, které by se ve vsí ostroiti dříve

nebo později musely objevit. Dotlačila ji k jednoznačným postojům, které zachránily podstatu křesťanské víry. Kdyby církev váhala v otázkách spásy, christologie a později trinitologie, bylo by to pro ni smrtelné.

Kandidát dovede pracovat s prameny i s cizojazyčnou literaturou. Rozumí trendům v bádání, jakož i jednotlivým autorům.

Vůči práci i jejímu zpracování nemám výhrady. Autorovi přeji, aby našel dostatek síly a ve svém badatelském tématu pokračoval.

Závěr: Jedná se o zralou a dobře napsanou práci. Navrhuji proto, aby byla přijata jako magisterská. Hodnotím ji známkou *výborně (1)*.

V Praze, 1. června 2020